

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Neiger M. Tibor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kardos Éva ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságnál 1.M.1052/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.126/2008/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.126/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 79.500 (hetvenkilencezer-ötszáz) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 1.M.855/2002/21. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2002. október 15-én kelt rendkívüli felmondása jogellenes, és a munkáltatót a jogkövetkezmények viselésére kötelezte. A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.21.293/2003/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részében helybenhagyta módosítva a perköltség és az illeték mértékét.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.253/2004/4. számú végzésével a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította megállapítva a felperes felülvizsgálati

eljárási költségét. A munkaügyi bíróságot további bizonyítási eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy vizsgálni kell, miszerint a felperes kellő gondosság alapján feltételezhette-e, hogy a közvetlen utasításra feljogosított vezetője jogosult volt eltérni a hatályos vezérigazgatói utasítástól, mivel ilyen eltérés jóhiszemű feltételezése esetén nem lehet szó kötelezettségszegésről.

A bizonyítási eljárás lefolytatását követően a Tatabányai Munkaügyi Bíróság 1.M.1052/2005/25. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2002. október 15-én kelt rendkívüli felmondása jogellenes, és az alperest felmondási időre járó bér, végkielégítés, valamint átalánytérítés megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1990. október 24-étől állt az alperes alkalmazásában előadói munkakörben. 2001. január 24-én kelt munkaköri leírása szerint ügyféltanácsadóként foglalkoztatták.

A 2002. október 15-én kelt rendkívüli felmondás szerint a b-nál elvégzett ellenőrzés során megállapításra került, miszerint a felperes a T. működésére érvényes hatályos és egyértelmű utasítás rendelkezéseit nem tartotta be, mely az ügyfelek kárára történő visszaéléshez, vagy csaláshoz vezethetett volna. Az pedig, hogy ezidáig ilyen nem történt, nem mentesíti az érintetteket a felelősség alól. A kisvállalkozói T. kampány része volt a fióki tervteljesítésnek, melyhez komoly pénzjutalommal párosuló versenykiírás is kapcsolódott, a fióki munkatársak által megkötött, az ügyfél által alá nem írt T. szerződések nem tekinthetők ilyen szerződéseknek, így azok bejelentése a központnak csalásnak minősíthető. Az indokolás tartalmazta továbbá: titkos kód gyártása az ügyfél jelenléte nélkül, POS terminálon; az ügyfeleknek írt levél melléklete tartalmazta a T. szerződést és a POS terminál bizonylatát, mely levelek a felperes aláírásával kerültek kiküldésre ajánlott küldeményként; a vizsgálat során kiderült, hogy közös értekezleten döntött a fiók arról, hogy ezt a módszert alkalmazzák. Így megállapításra került, hogy a felperes a munkaviszonyából származó lényeges kötelezettségét nagymértékben megszegte, ezért vált indokolttá az alperes részéről a rendkívüli felmondás alkalmazása.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a nyilatkozatokat összevetve megállapítható volt, hogy a fiókvezető nem megfelelő utasítást adott a felperesnek pedig nem volt kötelessége meggyőződni, hogy a fiókvezető rendelkezik-e ezen vonatkozásban felettesi utasítással, illetve ha volt olyan tudomása, hogy ilyennel rendelkezett, még inkább lehetett ennek alapján abban a hiszemben, hogy el lehet térni a b-i utasításoktól. Több tanú is alátámasztotta azon tényt, hogy B. M. fiókvezető adott a

szabályzattól eltérő utasítást, holott tisztában volt vele, hogy ez a bevezetett gyakorlat nem felel meg az előírásoknak, azt mégis felvállalta. A felperes alappal és jóhiszeműen bízhatott abban, hogy a fiókvezető akár egyedi felhatalmazás vagy külön engedély alapján jogosult eltérni a felsőbb utasítástól, annak végrehajtása megtagadására külön kötelezettséget a munkaszerződés, a munkaköri leírás, a kollektív szerződés nem tartalmazott. Az Mt. 104. § /3/ bekezdésében írtak szerint sem volt köteles a felperes megtagadni a fiókvezető utasítását, így terhére az Mt. 96. § /1/ bekezdés a/ pontjában írtak nem állapíthatóak meg. Az elsőfokú bíróság az Mt. 100. §-a alapján állapította meg az alperest terhelő marasztalás mértékét.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Mf.20.126/2008/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alperest 30.000 forint + áfa másodfokú perköltség viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a felperes maga sem vitatta, hogy az alperes szabályzatában írtakat megsértette akkor, amikor az alperesi b. ügyfelei részére T-os szolgáltatás bevezetése érdekében tájékoztató leveleket küldött ki, mellékelve a szerződéstervezetet és feltüntetve a kódot is. B. M. fiókvezető a M. I. tanú által elmondott elvárt munkarendszert nem tartotta be, a 2002. szeptemberében tartott fiókvezetői értekezleten munkatársai, beosztottai által javasolt módszerről saját maga döntött, és a felelősség vállalásával utasította beosztottait a feladat elvégzésére. A felperes, H. N. A., és T. E. egybehangzóan nyilatkoztak arra vonatkozóan, hogy az általuk végzett tevékenységet B. M. akkori fiókvezető tudtával, engedélyével, illetőleg utasítására végezték, és a fiókvezető tudott arról is, hogy az ügyfelek részére kiküldött tájékoztató levél, szerződéstervezet a kódot is tartalmazza. A másodfokú bíróság álláspontja szerint tehát a felperes és két munkatársa az adott körülmények között alappal bízhatott abban, hogy a belső szabályzattól eltérő gyakorlat folytatására a fiókvezetőnek van felhatalmazása. A felperest legfeljebb enyhe gondatlanság terheli abban a körben, hogy nem győződött meg, miszerint a fiókvezető biztosan rendelkezik-e felmentéssel a belső szabályzattól való eltérésre, ezen munkavállalói magatartás azonban legfeljebb rendes felmondás alapjául szolgálhatott volna, figyelemmel a fiókvezetővel szemben alkalmazott közös megegyezésre is.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, és a kereset elutasítására irányult, a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Másodlagos felülvizsgálati kérelmében a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú

bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

A felülvizsgálati érvelés szerint a felperes és kollégái ismerték az eljárást abban az esetben, ha a fióki gyakorlat során el kívántak térni valamely belső utasítástól. A tanúvallomásokból egyértelműen megállapítható, hogy történt korábban is olyan eset, amikor eltérés volt a belső szabályzattól, de ilyenkor egyértelmű volt, hogy a b-ban dolgozóknak a régió-igazgatótól vagy a vezetőségtől kellett engedéllyel rendelkezniük. Nem életszerű, hogy a felperes alappal feltételezte volna a fiókvezető azon nyilatkozatából, hogy a kockázatot érzékeli, de felvállalja azt, miszerint a felettes az eltérésre megfelelő szintről engedélyt vagy felhatalmazást kapott volna. Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy a felperes munkaköri leírásában a „kreatív munkavégzés” szerepel, ez azonban nyilvánvalóan nem alkalmas a belső szabályzatot megsértő munkavégzés indokául. A felperes nem bízhatott alappal a felhatalmazás meglétében, így az első- és másodfokú bíróság tévesen, a tényekkel és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatásaival ellentétesen állapította meg a tényállást. Az alperes hivatkozása szerint a bírói gyakorlat a munkáltató diszkrecionális jogkörébe utalja, hogy miként szünteti meg a munkavállalói munkaviszonyát. Ennek ellenére a másodfokú bíróság azon véleményének adott hangot, hogy az is a felmondás jogellenességét támasztja alá, miszerint az alperes B. M. munkaviszonyát közös megegyezéssel szüntette meg. Álláspontja szerint ezen tény alapján elbírálni felperes magatartását és az azt követő munkáltatói intézkedés jogszerűségét, méltánytalan.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának /1/ bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § /1/ bekezdés, 221. § /1/ bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes maga sem vitatta, hogy az alperesnél a perbeli időben hatályos belső szabályozásban foglaltakat megsértve járt el, amikor a b. ügyfelei részére T-os szolgáltatás bevezetése céljából

tájékoztatató leveleket küldött ki, amelyek nemcsak szerződéstervezetet tartalmaztak, de feltüntették az érintettek kódját is.

A Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.253/2004/4. számú végzésében foglaltak alapján az eljáró bíróságok helytállóan vizsgálták a felperes eljárását, különös figyelemmel az Mt. 103. §-ának /1/ bekezdés b/ pontjában rögzítettek tekintetében.

A másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a meghallgatott tanúk (H. N. A., T. E.) megerősítették a felperes azon hivatkozását, miszerint B. M. fiókvezető engedélye - és az általa is folytatott gyakorlat szerint - került sor a vezérigazgatói utasítástól eltérő munkavégzésre. A munkavállalók joggal bízhattak abban, hogy felettesük erre a tevékenységre külön engedélyt kért, így az általuk folytatott gyakorlat elfogadott volt a munkáltató részéről. Arra helytállóan utalt a felülvizsgálati kérelem, hogy a felperes részére kiadott munkaköri leírásban szereplő „kreatív munkavégzés” nem jelenthette az előírások áthágását, azonban a tényállási elemek alapján a munkavállaló joggal bízhatott abban, miszerint az általa javasolt eljárás a perbeli b-ban a fiókvezető részéről beszerzett engedély megléte mellett került alkalmazásra.

Megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, miszerint a bíróságok elmulasztották B. M. és H. N. A. szembesítését, ezáltal eljárási szabálysértést követtek el. Az alperesnek az eljárás során lehetősége lett volna ennek indítványozására, de a rendelkezésre álló bizonyítékok enélkül is alkalmasak voltak a tényállás tisztázására.

Az Mt. 96. §-ának /1/ bekezdésében szabályozott rendkívüli felmondás indokainak köre szigorúan meghatározott, az olyan súlyos kötelezettségszegésre alapítható, ami a munkaviszony azonnali hatályú megszüntetését igényli. A felperes által elkövetett cselekmény értékelése során az adott esetben figyelembe kellett venni a munkavállaló felettesének magatartását is, így a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utalt arra, hogy amennyiben a fiókvezető munkaviszonyának megszüntetésére közös megegyezéssel került sor, a legfeljebb enyhén gondatlan magatartást tanúsító felperessel szemben a rendkívüli felmondás alkalmazása nem áll arányban.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Az alperes a felülvizsgálati eljárás illetékét az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. §-ának /3/ bekezdése alapján viseli.

Budapest, 2009. április 29.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Sztojkoné dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő